

JEVGENIJ VINOKUROV

stanar preko puta

neuspesi

Ne treba govoriti o svojim neuspesima.
Koga to zanima?
Kad ih je suviše mnogo to je čak sramota.

Danas je čudnesno neuspeli dan.
Očigledno nešto se zbililo sa mašinom koja odmerava
[neuspehe.]

Nešto se slomilo.
Oni se obrušile na mene, kao što me nikad pratili nisu.
— Da van zavijem? — pita me prodavačica.
— Da — odgovaram — da. Molim. Budite dobri! —
I grlo mi nešto steže.
Izlazim na ulicu. Jesen.
„Eto već, kako se kaže, neće ći, tako stvarno neće ći!
[— mislim. —

A ipak trebalo bi nekome ispričati.
Ne žaliti se, ne!
Već prosto skinuti slušalicu i nekome reći:
„Znate, a meni nekako stalno ne polazi za rukom.
Da, nekako stalno ne ide pa ne ide. Ne ide i samo to
Jednostavno — do smešnog“.
Jesen. Idem, odražavajući se na mokroj kaldrmi nekako
[kratkonog,

Prevrnut glavom nadole,
„Do dna — mislim — eto baš...“
Vekna pod miškom se raskvasila. Penjem se
[stepenicama.]

Otvaram vrata engleskim ključem.
U mojoj sobi nikoga nema. Ona je hladna, pusta.
To je jesen, Tanja.
Da jesen. I baksuzluk.

Postoje takvi ljudi čije su se oči
Pritajile daleko-daleko za staklom naočara.
Oni ispovedaju Tablicu množenja!
Oni crtaju krivulju glasa ptice što peva.
Oni dužinu kruga pokušavaju da izmere lenjirom.
Da im pusti po volji, oni bi vreme prikućali za prostor.

Čovek živi u stanu preko puta mene.
Ujutru kroz prozor vidim kako izlazi iz kapije.
Njegova kapa svojim obodom predstavlja vertikalnu
U odnosu na pravu liniju njegove pojave.
Ispeglane falte pantalona, produžene u beskonačnost,
[ne presecaju se]

Jedna njegova ruka, slobodna od tašne,
Njiše se napred-nazad, k'o klatno onog časovnika
koji ga čeka kod kuće iznad komode.

Zaustavio jednom on je mene:
Nesmotreno dospeh u objektu njegovog pogleda.
Uhvatio me je za jedino čuveno na prstu,
Spremo svakog časa da se okine.
Brundao je. Ja sam se premeštao s noge na nogu
Držeći iza leđa mrežu sa flašama piva,
kojim sam se spremao da ugostim prijatelja što je
[svratio do mene.]

Sused je brundao. Bio je nezadovoljan. Gde to! Šta to!
[Bezobrazluk!]

Gledao sam ga u oči.
One su bile daleko-daleko, na hiljade kilometara.
Noću sam sanjao košmaran san:
Video sam suseda svoga sa naramenicama i u papučama.
Eto on se na stolicu penje. Sav je modar od naprezanja.
Iz usta njegovih strče, blistajući glavicama, ekseri.
U ruci drži čekić. Zena jednom rukom skupljajući
[kućnu haljinu]

Drugom drži nogu stolice.
Eto sused zamahuje. Čujem udarac.
Od udara svakog glava me zaboli.
Sused zakucava
Vreme za prostor!

mojim očima

Umreću ceo. Ozbiljno i nepovratno.
Umreću stvarno.
Ja neću preći u trave, u cveće, u bube. Od mene ništa
ostati neće. Učestvovati neću
u kružnom kretanju prirode.
Zašto se zavaravati. Prah, što posle mene ostaje — to
[nisam ja.]

Lažu svi pesnici! Treba biti nemilosrdan. „Ništa“ eto šta
će ležati pod humčićom na Vaganjkovom groblju.
Doći ćeš, oslanjajući se o amrel,
postojateš nad humčićom, pod kojom leži „Ništa“, zatim
[češ obrisati' suzu...]

Ali dečak, pročitaviš moju pesmu, pogledaš na svet
[mojim očima.]
Kada odjednom začelim da vidim odmah svet ceo
Ja sklapam oči.

Kao dečak, namrštvivši čelo, lutao sam po Srebrnoj
[šumi.]
Nadannom škripavi borovi, njišući se,
S teškoćom mešahu krunama beličasto nebo.
Divio sam se kada se u odgovor na bačeni kamen
U ribnjaku razlegao pljesak.
O veliki zakone, po kojem
Posledica uvek svoj uzrok ima!
Utvrđio sam se u njemu za nekoliko decenija
Života svoga.

Miran sam. Sve je pravilno. Lanac je čvrst.
Ali zašto, kad sklapam oči
Vidim svet ceo?
Preveo sa ruskog
Milan TABAKOVIĆ

autentične i neautentične ljudske potrebe

(NASTAVAK SA I. STRANE)

cijalizam treba da gradi čoveka bogatih
humanih potreba, a humane svestrane
ljudske potrebe (potrebe za drugim čovekom,
za kulturnim i etičkim vrednostima, za stvaralaštvom i dr.) mogu se
razvijati samo kad čovek, zadovoljivši prirodne
granice svojih čula, preokreće svoj
interes od interesa za sticanje materijalnih
dobara u interes za konzumiranjem (i stvaranjem)
duhovnih vrednosti. Socijalizam se može razvijati
jedino negacijom otuđenih potreba, negacijom
jedностранog hedonističkog životnog stava i
negacijom potrebe za gomilanjem vrednosti koje ne
konzumira.

Socijalizam kao borba za humanog čoveka

veka mora do ostvari sigurne brane otuđenju
ljudskih potreba. On mora da okrene interese
čoveka od želje za posedovanjem u želju za
produktivnim korišćenjem materijalnih dobara.
Kad nestane potrebe neproduktivnog odnosa prema
materijalnim vrednostima, potrebe prisvajanja,
nestaje jedan od izvora nejednakosti, nestaje
onih koji prisvajaju ono što produktivno ne
koriste, oduzimajući drugima mogućnost
upotrebe materijalnih proizvoda ljudskog rada,
nestaje situacije u kojoj se proizvodi rada
uzurpiraju, te postoje a niko ih produktivno ne
koristi.

Socijalizam mora sredstvima formiranja
javnog mnjenja da vaspitava potrebe za
kulturnim vrednostima, da osuduje i osujećuje
skorojevičke pohlepne apetite i

gramzivost. Socijalizam treba da uspostavi
efikasnu kontrolu ekonomske propagande,
narocito u uslovima u kojima slobodno deluju
zakoni tržišta, jer se u tim uslovima može
javiti težnja za sticanjem profita na osnovu
favorizovanja fiktiivnih potreba.

Socijalizam uopšte mora da obuzdava
mekhanizme robne proizvodnje, da stavlja
sigurne brane latentnim objektivnim posledicama
koje ta proizvodnja i odnosi u njoj ostavljaju
na svest, na psihologiju ljudi.

Cilj socijalizma nije samo materijalno
bogat društvo, već duhovno bogat čovek
oslobođen materijalne bede. Socijalizam ne
može da razvoji proizvodnje ekonomskih
dobara proglašava za osnovni cilj ne uvi-

đajući instrumentalni karakter te proizvodnje.

Kad mora da materijalni interes prihvatiti
kao nužni, socijalizam ne sme taj interes da
glorifikuje i proglašava za svoj princip, on
mora da se prema svemu odnosi kao prema
ostatku prošlosti, vaspitavajući u čoveku
humanije motive delatnosti, pre svega potrebu
za stvaralaštvom kao najveću autentičnu
ljudsku potrebu.

Biti srećan ne znači posedovati, sticati i
zabavljati se, voditi lak život konzumentu
materijalnih dobara. Ljudska sreća je moguća
samo razvojem produktivne ličnosti
humanih motiva, potreba za kulturom i
širinom idejnih vidika.

Miladin ŽIVOTIĆ

kakve su tu čudne slike

Iznad nas se na svom putu
sudaraju zeleni meseci
i mi samo prebrojavamo
prevare vremena.
Teške plave vode negde daleko odlaze
bez i najmanje nade u povratak.
Na dnu nekih nemih bunara
krije se voda
i sve zvezde se sakupljaju
na nemu svečanost iza naših koraka.
S predosećajem ptice
izbegavam put svetle tačke
a sve ide za mojom senkom
ne gledajući me,
ne dodirujući me,
samo ide sa predosećanjem
koje i ja imam.
Mi idemo krijući se jedni od drugih
bez i najmanjeg bola
a to je ono što nas primamljuje
u ovaj dugi dan
da bi ga produžili u dane
da bi ga produžili u godine.

avgust

Ti si to iznenađenje
koje su mi predkazivala vremena
i tajne prorociće
zime.
Ti si to lutanje
koje mi otkrivaju
mora
sa zelenim obalama u daljinama
sa picama i cvećem.
Je si li ti ta senka godine
koja me dugo vremena prati
i ništa ne može da učini
da bi se oslobodila.
Jesi li ti to iznenađenje,
to teško vreme

gordana mihajlova bošnjakoska

4 PESME

Preveo sa makedonskog
Vlada UROŠEVIĆ

koje vazduh vrebao.
Jesi li ti to loše predosećanje,
jesi li ti ta svetlost,
ta bujica,
ta žuta šara koju sačinjavaju vode,
ta senka koja me dugo vremena prati
i koju nikada niko neće videti
koju niko neće shvatiti,
jedinstvena letnja žego.

kraj leta

Odlaziš ti moje lepo leto
s maglom u očima
i stabljikama trave u rukama.
Ostajem tužna
u vlazi vazduha
i mala

u igri voda.
O, kako te oplakujem
moje lepo leto!
Kada bi znalo to
ne bi se i dalje krilo
iza poslednjih visokih kuća u gradu
iza planina
iza svega što moje nemo oko
ne može da sagleda.
Sada znam da mnogo vremena
treba da prođe kroz moje telo
dok te jednog dana ne otkrijem
kako stidljivo ulaziš
u moju sobu
i spremaš se da spavaš
u mojim očima.
Kako je lepo to
što tvoj odlazak
i dolazak tvoj sobom nosi.

vreme odlazi nekud u beskraj

Svo lepo lišće leta
je u nama.
Odrekli smo se večnosti
vremena,
Ljubavi moja,
a reke teknu
i mora se sele u oblake.
Ostajemo u letu
zaboravljeni
i očekujemo mene meseca,
Ljubavi moja,
a reke teknu
i mora se sele u oblake.
Zaokrugljujemo plodove
vremena
u malim kućama
pored obala
naših zelenih zemalja.
Označavamo početak
velikih seoba ptica
i ostajemo sami
između izgubljenih žutih kljunova
[vremena.]

Ljubavi moja,
a reke teknu
i mora se sele u oblake.
Ostajemo bez našeg
lepop lišća leta,
ostajemo bez naših
malih zelenih zemalja.
Ptice su sada negde
daleko nad pustinjama.
Ljubavi moja,
a reke teknu
i mora se sele u oblake.